នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ

ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១២

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 31-Aug-2012, 13:14
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ សាធារណៈ/Public

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្ដោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

សំណើរបស់លោក អៀង សារី អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្ភារៈឯកសារដែលអាចនឹងយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងអំឡុងពេលសួរដេញដោលអ្នកជំនាញ PHILIP SHORT

ដាក់ដោយ:

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី

អាង ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS

ចម្លងជូន:

ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:

ចៅក្រម **និល ណុន**

ចៅក្រម **យ៉ុរ ឧត្តរា**

ចៅក្រម **យ៉ា សុខន**

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រមបម្រុង ធូ មន្នី

ចៅក្រមបម្រុង Claudia FENZ

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង

Andrew CAYLEY

ក្រុមមេធាវីការពារក្ដីទាំងអស់

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

លោក អៀង សារី តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ ("មេធាវីការពារក្តី") អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ("វិធាន") ស្នើសុំដាក់អត្ថបទមួយដែលនិពន្ធដោយលោក Philip Short មានចំណង ជើងថា *Devil's Advocate: There Should be no KR Trial* (*ការតស៊ូមតិរបស់ក្រុមបីសាច៖ មិនគួរ មានតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម*) នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងស្នើសុំឱកាសបានប្រើ ប្រាស់អត្ថបទនេះក្នុងពេលសួរដេញដោលលោក Short។ សំណើនេះជាការចាំបាច់ដោយសារ អត្ថបទ នេះមានភាពពាក់ព័ន្ធ និងមានតម្លៃជាភស្តុតាង ហើយមេធាវីការពារក្តីចាត់ទុកថា ជាការចាំបាច់ដែលត្រូវ ដាក់អត្ថបទនេះសម្រាប់សួរដេញដោលលោក Short ក៏ប៉ុន្តែនេះអត្ថបទនេះមិនត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខ អង្គជំនុំជម្រះ ឬមិនទាន់បានចុះលេខឯកសារ E3 នៅឡើយទេ។

I. ច្បាប់

១. វិធាន ៨៧(១) ចែងថា៖ "លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ រាល់ភស្តុតាង ទាំងអស់ត្រូវតែទទួលយក"។

២. វិធាន ៨៧(៣) ចែងក្នុងផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖

> អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចបដិសេធចំពោះពាក្យសុំឲ្យពិនិត្យភស្តុតាង បើយល់ ឃើញថា៖
>
> ក-មិនពាក់ព័ន្ធ ឬ ជាការស្នើសុំជាន់គ្នា
>
> ខ-មិនអាចរកបានក្នុងរយៈពេលសមស្របណាមួយ
>
> គ-មិនសមស្របសម្រាប់បញ្ជាក់អង្គហេតុដែលជាគោលដៅនៃការស្នើសុំ ពិនិត្យភស្តុតាង
>
> ឃ-ច្បាប់មិនអនុញ្ញាត ឬ
>
> ង-មានចេតនាពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬគ្មានប្រយោជន៍។

៣. វិធាន ៨៧(៤) ចែងថា៖

ក្នុងកំឡុងពេលសវនាការ តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ឬ តាមការស្នើសុំរបស់ភាគី អង្គជំនុំជម្រះអាចកោះហៅ ឬស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងឋានៈជាសាក្សី ឬទទួលយកនូវភស្តុតាងថ្មី ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់នាំមកនូវការស្វែងរកការពិត។ គ្រប់ភាគីដែលបានស្នើសុំត្រូវបញ្ជាក់មូលហេតុនៃការស្នើសុំនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់។ អង្គជំនុំជម្រះនឹងធ្វើសេចក្តីសម្រេចចំពោះការស្នើសុំនោះផ្អែកតាមខ្លឹមសារដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន៨៧(៣) ខាងលើ។ ភាគីដែលស្នើសុំត្រូវតែធ្វើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះជឿជាក់ថា សក្ខីកម្ម ឬភស្តុតាងដែលបានស្នើសុំនោះ ពុំអាចរកបាន នៅមុនពេលការចាប់ផ្តើមជំនុំជម្រះ។

II. ឧទ្ធិករណ៍

៤. មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំដាក់អត្ថបទមួយដែលនិពន្ធដោយលោក Philip Short មានចំណងជើងថា *Devil's Advocate: There Should be no KR Trial* (*ការតស៊ូមតិរបស់ក្រុមបីសាច៖ មិនគួរមានតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម*) នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងស្នើសុំប្រើប្រាស់អត្ថបទនោះនៅពេលសួរដេញដោលលោក Short។ អត្ថបទត្រូវបានសរសេរជាភាសាអង់គ្លេស និងត្រូវបានបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងបារាំង និងបានដាក់ក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម។ អត្ថបទនេះជាភាសាអង់គ្លេសមានលេខ ERNs 00839943-00839947 ភាសាខ្មែរ ERNs 00842704-00842714 និង ភាសាបារាំង ERNs 00842099-00842105[1]។ អត្ថបទនេះស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌនានាដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៣)។ អត្ថបទនេះមានភាពពាក់ព័ន្ធ ដោយសារលោក Short ជាអ្នកនិពន្ធ ហើយគាត់បានបង្ហាញពីទស្សនៈរបស់ខ្លួនលើបញ្ហានានា ដែលទាក់ទិននឹងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដូចជាចេតនារបស់មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ទាក់ទិននឹងជនជាតិចាម និងទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេជាមួយនឹងមន្ទីរ ស-២១។ អត្ថបទនេះមិនជាន់គ្នាជាមួយនឹងសម្ភារៈឯកសារផ្សេងទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿងទេ ហើយក៏ពុំមានចេតនាពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដែរ។

៥. អត្ថបទនេះអាចទទួលយកបានតាមវិធាន ៨៧(៤)។ អត្ថបទនេះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុង

---

[1] ដើម្បីឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងភាគីមានភាពងាយស្រួល យើងខ្ញុំសូមភ្ជាប់អត្ថបទនេះជា ៣ ភាសានៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។

កាសែតភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ក្នុងឆ្នាំ ២០០០ តែមេធាវីការពារក្តីទើបតែទទួលបាននាពេលថ្មីៗនេះ។ ទោះបីអត្ថបទនេះមានមុនពេលបើកការជំនុំជម្រះក៏ដោយ ប៉ុន្តែនៅពេលនោះ មេធាវីការពារក្តីពុំបានដឹងពីអត្ថិភាពនៃឯកសារនេះទេ។ ដោយសារការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយការយកចិត្តទុកយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន មេធាវីការពារក្តីបានពិនិត្យសម្ភារៈឯកសារទាំងអស់ ដែលអាចរកបានពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ។ មុនពេលបើកការជំនុំជម្រះក្តី មេធាវីការពារក្តីមិនទាន់បានបញ្ចប់ការងារនេះពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញនៅឡើយទេ។ ជាពិសេសដោយពិចារណាឃើញថា បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីមិនទាន់ត្រូវបានសម្រេចស្ថាពរនាពេលនោះ ការងារនេះមិនអាចធ្វើទៅបានទេ។ ជាងនេះទៀត នៅពេលត្រៀមរៀបចំបញ្ជីឯកសាររបស់ខ្លួន ភាគីមិនបានទទួលការជូនដំណឹងថា ពួកគេចាំបាច់ត្រូវបញ្ចូលសម្ភារៈឯកសារថ្មីៗដែលអាចពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ ដែលភាគីផ្សេងបានស្នើសុំនោះទេ។ ការពិត មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានអះអាងថា៖ "<u>វិសាលភាពនៃកាតព្វកិច្ចក្នុងការដាក់បញ្ជីឯកសារ/វត្ថុតាង</u>[:] អង្គជំនុំជម្រះសូមបញ្ជាក់ថា នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ភាគីទាំងអស់មានកាតព្វកិច្ចដាក់*តែ*ឯកសារទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សីដែលខ្លួនស្នើសុំ និងរឿងក្តីដាក់បន្ទុកដល់កូនក្តីរបស់ខ្លួន*ប៉ុណ្ណោះ*។ *ពុំមានកាតព្វកិច្ចដាក់ឯកសារនានាដែលត្រូវបានសន្មតថាពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សីដែលភាគីផ្សេងបានស្នើសុំនោះទេ*"[2]។ ហេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីមិន "អាចរកបាន" អត្ថបទនេះ មុនពេលបើកការជំនុំជម្រះទៅតាមអត្ថន័យដែលមានចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៤) ទេ[3]។

៦. ការមិនបញ្ចូលអត្ថបទនេះដោយផ្អែកលើបញ្ហាបច្ចេកទេស ដូចជាករណីដែលមេធាវីការពារក្តីមិនបានដាក់អត្ថបទនេះនៅក្នុងបញ្ជីឯកសាររបស់ខ្លួនមុនពេលបើកការជំនុំជម្រះនោះ នឹងជាការផ្ទុយទៅនឹងការស្វែងរកការពិតរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ អត្ថបទនេះត្រូវតែបានដាក់បញ្ចូលដោយសារ កាលពីជាង ១ ឆ្នាំមុន នៅពេលដែលមេធាវីការពារក្តីបានដាក់បញ្ជីឯកសាររបស់ខ្លួន

---

[2] សារអេឡិចត្រូនិកពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ផ្ញើជូនភាគីដែលមានចំណងជើងថា៖ "ការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរនានាដែលបានសួរក្នុងពេលប្រជុំរៀបចំសវនាការ" ថ្ងៃទី ៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។

[3] ដោយពិចារណាលើយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការ ICTY និង ICTR អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា "សញ្ញាណនៃ "ការអាចរកបាន" នៃភស្តុតាង មានទំនាក់ទំនងនឹងការបំពេញការងារដោយយកចិត្តទុកដាក់ពិតប្រាកដ", សេចក្តីសម្រេចទាក់ទិននឹងឯកសារថ្មីៗ និងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E190, កថាខណ្ឌ ២៣។

សម្រាប់ការជំនុំជម្រះក្តី អត្ថិភាព និងភាពពាក់ព័ន្ធរបស់អត្ថបទនេះមិនទាន់ត្រូវបានមើលឃើញទេ ជាពិសេសដោយពិចារណាថា ភាគីបានទទួលការជូនដំណឹងថា ពួកគេពុំចាំបាច់ដាក់បញ្ជីឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សីដែលភាគីផ្សេងបានស្នើសុំឡើយ។ ពុំមានភាគីណាមួយនឹងត្រូវបាត់បង់ប្រយោជន៍ដោយសារមេធាវីការពារក្តីប្រើប្រាស់អត្ថបទនេះ នៅពេលសវនាការទេ ដោយហេតុថា ភាគីទាំងអស់នៅមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីពិនិត្យ និងវាយតម្លៃអត្ថបទសង្ខេបនេះ[4] មុនពេលលោក Short មកផ្តល់សក្ខីកម្ម។

អាស្រ័យហេតុនេះ យោងតាមសំអាងហេតុទាំងអស់ខាងលើ មេធាវីការពារក្តីសូមគោរពស្នើសុំដាក់អត្ថបទដែលនិពន្ធដោយលោក Philip Short មានចំណងជើងថា *Devil's Advocate: There Should be no KR Trial* (*ការតស៊ូមតិរបស់ក្រុមបីសាច៖ មិនគួរមានតុលាការកាត់ទោសខ្មែរក្រហម*) នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងស្នើសុំឱកាសបានប្រើប្រាស់អត្ថបទនេះក្នុងពេលសួរដេញដោលលោក Short។

សូមលោក លោកស្រីចៅក្រមមេត្តាទទួលយកសំណើនេះដោយគោរព។

______________	________________
អាង ឧត្តម	Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីការពារក្តីលោក អៀង សារី

ចុះហត្ថលេខានៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានា**ថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១២**

[4] សហព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិលោក William Smith បានយល់ស្របថា សម្ភារៈឯកសារមិនគួរត្រូវបានបដិសេធ ដោយសារតែឯកសារនោះមិនអាចត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មុនពេលចាប់ផ្តើមការជំនុំជម្រះនោះទេ។ គាត់បានថ្លែងនៅក្នុងសវនាការថា៖ "លោកប្រធាន យើងខ្ញុំយល់ស្របដែរថា មានកាលៈទេសៈមួយចំនួនដែលនឹងអាចកើតមានឡើងនៅពេលដែលឯកសារណាមួយ វាមានសារៈសំខាន់នៅពេលក្រោយៗមកទៀត ទាក់ទងទៅនឹងការវិនិច្ឆ័យភាពជឿជាក់បានរបស់សាក្សី។ យើងខ្ញុំមិនស្នើសុំថា គ្រប់ឯកសារទាំងអស់ត្រូវតែដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនោះទេ"។ ប្រតិចារឹកនៃការជំនុំជម្រះក្តី ថ្ងៃទី ៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ៥១ (ភាសាអង់គ្លេស)។